

Česká školní inspekce
Inspektorát v kraji Vysočina

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Nedvědice, okres Žďár nad Sázavou

Nedvědice 80, 592 62 Nedvědice

Identifikátor školy: 600 130 177

Termín konání inspekce: 5., 6. a 10. květen 2004

Čj.:	k5-1101/04-11073
Signatura:	ok5zx114

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům v mateřské škole – školní rok 2003/2004,
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům v mateřské škole – školní rok 2003/2004,
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole – školní rok 2003/2004.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Nedvědice, okres Žďár nad Sázavou je příspěvkovou organizací. Jejím zřizovatelem je podle rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení Obec Nedvědice. Zřizovatel sídlí na adrese Nedvědice 42, 592 62 Nedvědice. Právní subjekt sdružuje základní školu, školní družinu, školní jídelnu, od 1. ledna 2003 také dvoutřídní mateřskou školu a od 1. ledna 2004 i výdejnu stravy v mateřské škole. Jídlo pro děti a zaměstnance se dováží ze školní jídelny v základní škole.

Provoz mateřské školy je od 6:15 do 16 hodin. Ve školním roce 2003/2004 je zapsáno celkem 50 dětí, z toho jedno se speciálními vzdělávacími potřebami a šest k nepravidelné docházce na pět dní v měsíci.

Vzdělávací program mateřské školy je realizován podle dokumentu „*Svět a my v něm*“.

PERSONÁLNÍ PODMÍNYK VZDĚLÁVÁNÍ

Výchovně-vzdělávací práci v součásti - mateřská škola zajišťují čtyři pedagogické pracovnice včetně vedoucí učitelky. Jedna z nich pracuje na zkrácený pracovní úvazek. Všechny svým dosaženým vzděláním splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti. Rozvržení jejich přímé práce u dětí je písemně stanoveno, zajišťuje bezpečnost dětí, naplňování výchovně-vzdělávacího programu školy i její provoz podle požadavků rodičů. Méně promyšlený je nástup učitelek pracujících v odpolední směně v průběhu pobytu venku.

Způsob fungování mateřské školy je přehledně zpracován ve vnitřních dokumentech. Vymezují pravidla pro zajištění provozu, povinnosti zaměstnanců a rodičů. Jejich práva v nich zakotvena nejsou i když je rodiče mohou v praxi uplatňovat. Delegování pravomocí na jednotlivé pracovnice je stanoveno a dodržováno. Pracovní doba provozních zaměstnanců byla stanovena s ohledem na potřeby provozu školy včetně dovážení a výdeje stravy.

Informační systém, založený na ústní nebo písemné formě předávání informací, odpovídá potřebám mateřské školy. Komunikace vedoucí učitelky s vedením základní školy je zajištěna vzájemnými návštěvami a její pravidelnou účastí na operativně svolávaných poradách vedení. Řešení pedagogických problémů a příprava různých akcí školy, jsou zařazovány na pedagogické a provozní porady organizované pro pracovníky mateřské školy. Z jejich jednání jsou pořizovány zápisy, ve kterých jsou stanoveny konkrétní závěry s osobní odpovědností pracovníků.

Vedení pedagogických pracovníků spočívá v motivaci k dalšímu vzdělávání, v průběžně probíhajících diskusích o pedagogické práci a vzájemném předávání poznatků a zkušeností z plnění školního vzdělávacího programu.

Dalšího vzdělávání se vedoucí učitelka aktivně účastní a podporuje v něm i ostatní pracovnice. Informace a poznatky z odborných seminářů si vzájemně předávají, ale nové přístupy ve vzdělávání a výchově dětí předškolního věku se jim zatím nedaří vždy v práci plně uplatňovat.

Kontrolní činnost vedoucí učitelka provádí. Zaměřuje ji na oblast provozu i výchovně-vzdělávací práce. Provádí pouze namátkové kontroly a orientační vstupy, ze kterých pořizuje stručné záznamy, ale ne cílenou hospitační činnost. Tento systém kontroly ji poskytuje dostatek informací o plnění povinností jednotlivých pracovníků, ale ne o úrovni jejich výchovně-vzdělávací práce, které by využila pro jejich metodické a odborné vedení.

Hodnocení zaměstnanců mateřské školy je v kompetenci vedoucí učitelky. Na základě zvolených kritérií, která preferují tvořivost, práci nad rámec pracovních povinností a kvalitní práci, připravuje pro ředitele podklady pro určení výše nenárokových složek platu jednotlivým zaměstnancům.

Personální podmínky výchovně-vzdělávací činnosti jsou hodnoceny jako velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Dvojtřídní mateřská škola je umístěná v samostatné účelové patrové budově. V suterénu má prostory školní výdejna stravy, v prvním poschodí je jedna a ve druhém druhá třída. Prostorové podmínky ve třídách sice umožňují realizaci školního vzdělávacího programu, ale nedovolují zřizování většího počtu herních koutků, omezují spontánní pohybové aktivity dětí a učitelky jsou nuceny prostorovým možností přizpůsobovat organizaci práce s dětmi. I když se úpravou části stálé ložnice zvětšil prostor pro spontánní aktivity dětí, nejsou prostory vzhledem k počtu zapsaných dětí (25) optimální.

Obě třídy mají samostatné hygienické zařízení, šatnu dětí, stálou ložnici a kabinet na pomůcky. V budově je kancelář pro vedoucí učitelku a prostorné chodby, které jsou ale nevyužitelné pro realizaci výchovně-vzdělávací práce. Z hlediska zajištění bezpečnosti dětí a realizace výchovně-vzdělávací práce je naprosto nevyhovující umístění sociálního zázemí pro zaměstnance v suterénu budovy.

Třídy jsou vybaveny převážně starším, udržovaným nábytkem, který není vždy zcela vhodný pro potřeby dětí. Většina hraček je uložena v uzavřených skříňkách, které tvoří vysokou stěnu. Děti tak nemají přehled o celkové nabídce a o podání hračky musí žádat učitelku. Sedací nábytek neodpovídá v jedné třídě rozdílné výšce dětí a nevytváří tak podmínky pro jejich správné sezení. Umístění dětské knihovny průběžně doplňované o nové tituly i funkční didaktické techniky přímo ve třídách umožňuje učitelkám jejich operativní využití při výchovně-vzdělávací práci. K dispozici mají také základní tělovýchovné nářadí a náčiní. Informační centrum škola nemá.

Všechny prostory mateřské školy jsou udržovány ve vzorné čistotě a pořádku. Učitelkám se daří vytvářet příjemné a útulné prostředí, na jehož výzdobě se podílejí svými pracemi a výrobky i děti. U školní budovy je prostorná, z části zastíněná a průběžně udržovaná zahrada. Její vybavení umožňuje sportovní i odpočinkové aktivity dětí.

Vybavení školy audiovizuální technikou, hračkami, didaktickým a výtvarným materiálem je na dobré úrovni. Škola vlastní starší počítač, který slouží k administrativní činnosti a kopírovací stroj, který využívají všechny učitelky pro množení metodických listů a různých učebních pomůcek.

Vedoucí učitelka zpracovala na základě vlastních poznatků a potřeb spolupracovnic plán zlepšování materiálně-technického vybavení. V rámci finančních možností jej po dohodě s ředitelem realizuje.

Materiálně-technické vybavení mateřské školy není využíváno širší veřejností.

V průběhu inspekce byly materiální zdroje účelně využívány.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako dobré.

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program s názvem „Svět a my v něm“ zpracovala vedoucí učitelka ve spolupráci se všemi pedagogickými pracovníci. Při jeho tvorbě využily Rámcový program pro předškolní vzdělávání, kurikulum „Barevné kamínky“, „Manuál pro tvorbu školního vzdělávacího programu“, odborný časopis „Informatorium“ a poznatky získané na vzdělávacích seminářích.

Program stanovuje základní orientaci činnosti mateřské školy – zajistit ve spolupráci s rodiči přípravu dětí na život ve společnosti a prostředí, které je obklopuje. Dlouhodobým cílem je zajištění jejich zdravého tělesného vývoje, rozvoj jejich řečového projevu a zabezpečení individuální péče integrovaným dětem.

Je zpracován do hlavních měsíčních témat dále členěných do chronologicky seřazených týdenních podtémat, která jsou konkrétně rozpracována do pěti závazných oblastí rozvoje dětské osobnosti v třídních vzdělávacích programech. Týdenní plány, které třídní vzdělávací programy tvoří, obsahují specifické cíle, prostředky jejich plnění a metodický materiál (šablony, básně, písně, hry, grafomotorické listy apod.). Učitelky je v současné době ověřují, průběžně je upřesňují a doplňují.

Vzdělávací program je doplňován různými akcemi, výlety, exkursemi, návštěvami divadelních představení, předplaveckým výcvikem, zahradními slavnostmi apod. Mateřská škola zajišťuje také logopedickou péči pod vedením odborníka a zabezpečuje péči integrovanému dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace vymezená pro předškolní zařízení i dokumentace prokazující naplňování výchovně-vzdělávacího programu jsou řádně a průkazným způsobem vedeny.

Vedená dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Pro kontrolu plnění zpracovaného programu si škola zatím nestanovila základní pravidla. Způsob, jak konkrétně hodnotit plnění školního vzdělávacího programu provádět teprve hledá. Plnění programu sleduje vedoucí učitelka při kontrole třídní dokumentace a při orientačních vstupech do výchovně-vzdělávací práce. Získané informace projednává na pedagogických poradách, ale pro plánování v oblasti naplňování školního vzdělávacího programu je využívá minimálně.

Systém kontroly plnění vzdělávacího programu zatím není zcela účinný.

Z hlediska psychohygieny děti pracovaly v klidném prostředí. Organizace výchovně-vzdělávací práce je stanovena v režimu dne. Tento dokument časově vymezuje sled jednotlivých

organizačních celků. Učitelky v průběhu inspekce ve větší míře přizpůsobovaly výchovně-vzdělávací práci tomuto členění než aktuálním situacím, potřebám a zájmům dětí. Dodržován je stanovený interval mezi jídly, je zaveden pitný režim, pravidelně je zařazován pobyt venku a pohybové aktivity. Při stravování jsou respektovány individuální potřeby dětí, ale délka odpoledního odpočinku je jednotná. Všechny učitelky respektují dominantní úlohu dětské hry, dbají na vyváženost spontánních a řízených činností a snaží se zajistit plynulost přechodů mezi jednotlivými aktivitami, ale přesto docházelo při některých společně organizovaným činnostech k prostojům a časovým ztrátám.

Zavedený informační systém je funkční. Systém vzájemného předávání informací mezi rodiči a školou je založený především na osobním kontaktu. Kromě každodenního setkávání při předávání dětí jsou pro předávání informací využívány schůzky, společné akce a slavnosti školy nebo písemné zprávy na nástěnkách v šatnách dětí.

Organizace výchovně-vzdělávací práce v obecné rovině odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

OPZ pedagogických pracovníků

Získaná odborná a pedagogická způsobilost všech pedagogických pracovníků je dále prohlubována dalším vzděláváním. V průběhu inspekce byla patrná snaha všech učitelek využít získané poznatky k obohacení obsahové stránky výchovně-vzdělávací práce, ale ne vždy se jim dařilo realizovat výchovně-vzdělávací činnosti v souladu s moderním pojetím předškolního vzdělávání.

Spontánní činnosti

Během sledovaných spontánních činností měly děti možnost volby herního prostředí a partnerů. S výběrem hraček jim pomáhaly, vzhledem k jejich uložení, učitelky. Pro spontánní aktivity děti využívaly prostor třídy i herní koutky v upravené části ložnice. Zde probíhaly různé námětové a konstruktivní hry s velmi dobrou úrovní. Děti se jich aktivně účastnily a radostně je prožívaly. Současně jim učitelky nabízely výtvarné, pracovní i další aktivity, které probíhaly po skupinkách nebo se jich děti účastnily individuálně. Nabídka všech cíleně zařazených řízených činností v průběhu spontánních aktivit vycházela z týdenního tématu. Děti otevřeně a klidně komunikovaly s učitelkami a vzájemně spolupracovaly. Během hry byla navozena přátelská atmosféra. Všechny učitelky se zaměřovaly na individuální komunikaci s dětmi a jejich pozitivní naladění po příchodu do mateřské školy. V průběhu her oceňovaly individuální pokrok dětí a pozitivně hodnotily jejich výsledky.

V obou třídách byly spontánní činnosti hromadně ukončeny a hračky uklizeny, aby byl vytvořen prostor pro pohybové aktivity, následující svačinu a řízené činnosti. Tato organizace neumožňovala dětem návrat k jejich spontánním aktivitám a způsobovala prostoje během nichž se objevovaly u některých dětí negativní projevy chování. Tyto situace učitelky využívaly pro poučení ostatních a pomáhaly je řešit.

Spontánní výchovně-vzdělávací činnosti byly hodnoceny jako velmi dobré.

Řízené činnosti

Organizace pohybových aktivit byla volena vzhledem k prostorovým podmínkám. Učitelky motivovaly děti slovně, prostřednictvím pomůcek a při rušné části také magnetofonovými nahrávkami. Činnost oživovaly básně a říkadla. Z úrovně cvičení je patrné, že pohybové aktivity jsou i přes omezené prostorové podmínky zařazovány pravidelně a děti jsou vedeny k radostnému prožívání pohybu.

Všechny sledované řízené činnosti vycházely z naplánovaného tematického celku a navazovaly na znalosti, dovednosti a prožitky dětí. Aktivity realizované v průběhu dopoledne byly logicky, tematicky a motivačně propojené. U některých však chyběla větší promyšlenost z hlediska individuálních potřeb, možností a schopností dětí.

Učitelky v průběhu dne využívaly pro řízené činnosti různé organizační formy. V době her to byly především individuální a skupinové práce. Děti se samostatně rozhodovaly zda se jich zúčastní nebo se zapojí do hry.

Větší část řízených činností byla situována do doby po dopolední svačině. Byla při nich použita nápaditá motivace, která vycházela z týdenního námětu a byla podpořena vzorně připravenými pomůckami. Většina z nich probíhala formou skupinové práce vycházející z pestré nabídky, ze které si děti samostatně vybíraly. V jednom případě byly řízené činnosti organizovány frontálně se snahou zapojit do nich celou skupinu. Přesto, že se učitelka snažila děti stále aktivizovat, frontální práce neumožňovala jejich plné zapojení a tím klesal i jejich zájem. Prostor pro aktivní prožitkové učení, rozvoj fantazie a tvořivosti byl při této organizaci omezený. Děti byly více vedeny k plnění pokynů než k samostatným aktivitám zaměřeným na rozvoj myšlenkových operací. Vzhledem ke zvolené organizaci měly rovněž méně příležitostí k vyjadřování, převládal řečový projev učitelky. Možnost aktivního uplatnění byla dětem poskytnuta v případech, kdy byly po úvodní motivaci vytvořeny menší skupiny, které plnily odlišné úkoly. Pozitivem byl klidný a trpělivý přístup učitelek.

Řízené výchovně-vzdělávací činnosti byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Pohybové schopnosti a hrubá motorika dětí jsou velmi dobré. Úroveň jemné motoriky je ovlivněna jejich věkem a délkou docházky do mateřské školy. V celku ale dosahují velmi dobrých výsledků.

V sociálních vztazích převládá ohleduplnost, vzájemná pomoc a spolupráce. Děti se bez problémů zapojují do kolektivních činností a většina z nich velmi dobře spolupracuje.

Zdvořilostní a hygienické návyky zvládají na úrovni věku.

Komunikační schopnosti dětí jsou, i přes nedostatky ve výslovnosti, na velmi dobré úrovni.

Děti jsou aktivní, nabízených činností se zúčastňují spontánně. Dokážou na základě promyšlených instrukcí ze strany učitelek úspěšně plnit zadané úkoly.

Úroveň poznatků a schopnost řešit úkoly, které souvisely s rozvojem myšlení, je stejně jako úroveň představivosti a fantazie odpovídající. Poznatky o přírodě mají děti velmi dobré.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací činnosti je velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení základní školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu se zřizovací listinou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT dne 30. března 2003 pod čj. 15050/04-21,
2. zřizovací listina Základní školy Nedvědice, okres Žďár nad Sázavou vydaná zřizovatelem dne 13. listopadu 2002 v souladu s usnesením zastupitelstva obce č. 1 ze dne 13. listopadu 2002,
3. povinná dokumentace předškolního zařízení pro školní rok 2003/2004 – evidenční listy všech přijatých dětí, personální dokumentace pracovníků mateřské školy,
4. dokumentace dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami integrovaného v mateřské škole,
5. výkaz o mateřské škole podle stavu k 30. září 2003 ze dne 1. října 2003,
6. dohoda o organizaci provozu mateřské školy ze dne 15. července 2003,
7. výjimka z maximálního počtu dětí ve třídě mateřské školy ze dne 15. července 2003,
8. rozhodnutí o přijetí dětí do mateřské školy a přihlášky všech přijatých dětí,
9. přehledy výchovné práce – školní rok 2003/2004, přehledy docházky dětí 2003/2004,
10. školní vzdělávací program “Svět a my v něm“, třídní vzdělávací programy, týdenní tematické plány,
11. plán kontrolní činnosti, záznamy z kontrol – školní rok 2003/2004,
12. režim dne, školní řád Mateřská škola Nedvědice, provozní řád - platné pro školní rok 2003/2004,
13. plán a zápisy z pedagogických a provozních porad,
14. pracovní náplně a rozvrh pracovní doby zaměstnanců mateřské školy.

ZÁVĚR

- **Hodnocení personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce**

Všechny pedagogické pracovníce jsou plně kvalifikované, průběžně se vzdělávají a získané poznatky se snaží uplatňovat při své práci. Stávající organizace umožňuje bezproblémový chod školy. Přenos informací mezi pracovníci mateřské školy a vedením základní školy je funkční.

Nedostatky byly zjištěny v kontrolní činnosti, jejím využití pro plánování a metodické vedení učitelů. Systém evaluace a hodnocení práce školy není zatím vytvořen.

- **Hodnocení materiálně.-technických podmínek**

Materiálně-technické podmínky umožňují plnit školní vzdělávací program. Materiální vybavení je velmi dobré, efektivně a účelně využíváno při výchovně-vzdělávací práci, ale uložení některých hraček a pomůcek mimo dosah dětí není z hlediska rozvoje jejich samostatnosti optimální. Využívání části stálé ložnice pro různé aktivity dětí celkově zlepšilo prostorové podmínky pro realizaci výchovně-vzdělávacích činností. Pro pohybové aktivity jsou však stále nedostačující, proto je často k těmto činnostem využívána školní zahrada a okolní příroda.

- **Hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce dle předmětu inspekce**

Při výchovně-vzdělávací práci se učitelkám dařilo naplňovat záměry školy. Většinou přistupovaly ke své práci tvořivě a zodpovědně. Výchovně-vzdělávací práci pozitivně ovlivňoval zejména přístup učitelek k dětem, nápaditá motivace, pečlivá příprava pomůcek a tematické plánování. Pedagogickým pracovnícům se ne vždy daří využívat při plnění plánovaných cílů moderní metody a formy práce a aktivní prožitkové učení.

- **Vývoj mateřské školy od poslední inspekce**

Od minulé inspekce, která proběhla v roce 1998, došlo k integraci základní a mateřské školy a změně v zajištění stravování. V materiálně-technickém vybavení a v kvalitě výchovně-vzdělávací práce nedošlo k výrazným změnám.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu **Titul, jméno a příjmení**

Podpis

Vedoucí týmu Mgr. Jiřina Špičková

.....

Ve Žďáru nad Sázavou dne 17. května 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 31. květen 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Petr Vejrosta

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce. Dolní 3, 591 01 Žďár nad Sázavou. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnoticí stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství, mládeže a sportu, Žižkova 57, 587 33 Jihlava	2004-06-15	1114/04
Obecní úřad Nedvědice 42, 592 62	2004-06-15	1115/04
Rada školy	-----	-----

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
----	-----	Připomínky nebyly podány.